

ชื่อเรื่องวิจัย การประเมินความเหมาะสมในการใช้ยา liraglutide ในสถาบันโรคทรวงอก

ผู้ทำวิจัย มนิตรา พัฒนาพรหมชัย

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบข้อมูลพื้นฐานและประเมินความเหมาะสมในการสั่งใช้ยา liraglutide ในผู้ป่วยเบาหวานประเภทที่ 2 ในสถาบันโรคทรวงอก โดยใช้เกณฑ์สำหรับประเมินความเหมาะสมของการใช้ยา (DUE) ที่ได้รับการรับรองจากคณะกรรมการเภสัชกรรมและการบำบัด (PTC) และติดตามผลการรักษาและอาการไม่พึงประสงค์จากการใช้ยา liraglutide หลังจากได้รับยาเป็นระยะเวลา 6 เดือน

วิธีการดำเนินการวิจัยเป็นการศึกษาแบบเก็บข้อมูลย้อนหลัง (retrospective cohort study) โดยทำการรวบรวมข้อมูลจากผู้ป่วยเบาหวานประเภทที่ 2 ทุกรายที่ได้รับยา liraglutide ในสถาบันโรคทรวงอก ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2560 – 31 สิงหาคม 2562 ติดตามผลการรักษาและอาการไม่พึงประสงค์หลังจากได้รับยาต่อไปอีก 6 เดือน จากนั้นนำผลการศึกษามาวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาและสถิติเชิงวิเคราะห์

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ป่วยในการศึกษามีจำนวนทั้งหมด 117 ราย เป็นเพศชาย 69 ราย (ร้อยละ 59) เมื่อประเมินความเหมาะสมในการสั่งใช้ยาพบว่าผู้ป่วย 52 ราย (ร้อยละ 44.4) ได้รับยาอย่างเหมาะสมตามเกณฑ์ฯ และ 65 ราย (ร้อยละ 55.6) ได้รับยาไม่เหมาะสมตามเกณฑ์ฯ โดยเหตุผลที่มีการใช้ยาไม่เหมาะสมตามเกณฑ์ฯ นั้นเกิดจากมีค่า HbA1c เริ่มต้น < 7.5% และ/หรือมีค่า BMI < 27 kg/m², ได้รับยา liraglutide เป็นยาเพียงตัวเดียว (monotherapy), มีค่า eGFR เริ่มต้น < 30 ml/min/1.73m², ได้รับยาในขนาดต่ำกว่าขนาดยาที่แนะนำให้ใช้ และได้รับร่วมกับยาในกลุ่ม DPP-4 inhibitors หลังได้รับยา liraglutide เป็นระยะเวลาเฉลี่ย 7.20 เดือนพบว่าผู้ป่วยมีระดับ FBS, HbA1c, BW และ BMI เฉลี่ยลดลงจากก่อนใช้ยาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อเทียบกับก่อนเริ่มใช้ยาและเมื่อเปรียบเทียบความสามารถในการลดระดับ HbA1c ระหว่างกลุ่มที่ได้รับยาอย่างเหมาะสมและไม่เหมาะสมตามเกณฑ์ฯ พบว่ากลุ่มที่ได้รับยาอย่างเหมาะสมตามเกณฑ์ฯ สามารถลด HbA1c ลงได้ดีกว่ากลุ่มที่ได้รับยาอย่างไม่เหมาะสมตามเกณฑ์ฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p-value = 0.026) อาการไม่พึงประสงค์จากยาที่พบมากที่สุดคืออาการปวดศีรษะ/เวียนศีรษะ รองลงมาคืออาการคลื่นไส้/อาเจียนและอาการแน่นท้อง/ไม่สบายท้อง

การวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่ายา liraglutide สามารถลดระดับน้ำตาลในเลือดและน้ำหนักตัวในผู้ป่วยเบาหวานประเภทที่ 2 ลงได้จริง แม้ว่าผลดังกล่าวจะไม่แตกต่างกันนักในผู้ป่วยทั้งสองกลุ่ม แต่ในกลุ่มที่ได้รับยาอย่างเหมาะสมตามเกณฑ์ฯ ก็ยังได้ประโยชน์จากยาดังกล่าวมากกว่า โดยอาการไม่พึงประสงค์ที่พบไม่แตกต่างกัน ดังนั้นการประเมินความเหมาะสมในการใช้ยาจึงควรดำเนินการต่อไป เพื่อให้ผู้ป่วยได้รับยาถูกต้องเหมาะสม, สมเหตุสมผล, คุ่มค่าและปลอดภัย